

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

15. Vni dedit quinque talenta, alij autem duo, alij verò vnum, vnicuique secundum propriam virtutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

git neque quæ loquitur, neq; de quibus affirmat. Hanc parabolam variè quidem exponunt Patres. Alij enim per oleum in vasis, intelligentiam gratiæ Dei in cordibus & humiliter de seipso sentire, vt Augustinus; alij verbum doctrinæ, vt Origenes; alij boni operis fructum in genere, vt Hilarus Can. 25 alij opera charitatis & misericordiæ, vt Chrysostomus. Sed de subministracione gratiæ vt in fide constanter perseueretur, nemo hæctenus exposuit. Soli hodie hæretici Euangelicas parabolas, quæ pietatis & bonorum operum studium docent, ad solius fidei commendationem impiè vertunt.

Epist. 120
cap. 31.
& 37.
Serm. 22.
de verb.
Domini.
Tract. 32.
in Matth.
Hom. 74.
in Matth.

15. *Vni dedit quinque talenta, alij autem duo, alij vero vnum, vnicuique secundum propriam virtutem.*

Pelagiana
dementia
Catholi-
cis falso
obiecta.

CATHOLICOS hoc loco calumniatur cauillator Calvinus, & dementiæ planè Pelagianæ accusat, Catholicæ doctrinæ vel ignarus magister, vel conuitiator maledicus. Sic enim in hunc locum scribit. *Ridiculi sunt Papistæ dū hinc colligunt singulis conferri Dei dona secundum meritū suū modum.* At hæc Catholicorū, quos ille Papistas vocat, doctrina nunquā fuit, Pelagianorum erat, qui primam gratiam secundū merita nostra dari impiè sentiebant. Quæ sit Catholicorum circa gratiam Dei iustificantem doctrina, Concilium Tridentinum expressit, in hæc verba. *Iustitiam in nobis recipimus vnusquisque suam secundum mensuram, quam Spiritus S. partitur singulis prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem & cooperationem.* Docet Deum partiri singulis suam gratiam, & dona iustitiæ partim prout vult, & ex voluntatis suæ beneplacito, partim iuxta propriam cuiusque virtutem,

Sess. 6.
cap. 7.

tutem, vt hoc Euangelium docet, id est, iuxta cuiusque facultatem seu dispositionem & cooperationem. Quod hic Christus dicit virtutem seu facultatem, *την δυναμιν*, hoc Conciliū exponit esse quandam in nobis dispositionē seu aptitudinem ad cooperandum gratiæ diuinæ. Sed hæc virtus seu facultas seu dispositio seu aptitudo, secundū quā sua gratiarum talenta Deus distribuit, tametsi sit capacitas quædā in vnoquoque; vt exponit D. Hilarius, differens ac diuersa, vnde vocatur hic à Christo *virtus vnicuique propria*, tamen quia non est intelligenda sine præueniente & operante Dei gratia, Concil. Trident. sapienter adiecit dispositioni *cooperationem*. Ideoque rectissimè iuxta mentem D. Thom. 2.2.q.24.art.3.ad primum arg. annotauit Dominicus Bannes, Concilium hoc loco non loqui de dispositione & cooperatione vt est à viribus naturæ, sed de illa dispositione & cooperatione de qua dicitur, *Deus est qui operatur velle & perficere*. In qua tamen Dei operatione falsū omnino est, hæc verba Concilij Tridentini, & consequenter huius Euangelij, intelligenda esse de illa dispositione & consensu & operatione liberi arbitrij, quæ est effectus infallibilis voluntatis Dei efficaciter preparantis liberum arbitrium ad gratiam recipiendam; & quòd sic necessario est intelligenda definitio Concilij, nisi velimus declinare ad reliquias Pelagianorum, & asserere quòd aliquis homo magis meretur gloriæ apud Deū, cui non magis donatum est à Deo. Totum hoc omnino falsū est, & tā huic Euāgelio quā Concil. Trident. doctrinæ apertè repugnās. Huic Euāgelio repugnat, quia qui vnū talentū acceperat, nullū fructū protulit. Ergo aut ille secundū propriam dispositionē non accepit, & falsa est Scri-

Can. 27, in
Match.

In. 2, 2, q.
24, art. 3.

Philip. 2.

Voluntatis
preparatio
efficax non
est propria
cuiusque
virtus.

ptura nostra dicens, *Vnicuique secundum propriam virtutem*; aut infallibilis Dei voluntas & efficax falli potest. Nam in isto qui vnum talentum acceperat, propria eius virtus seu dispositio liberi arbitrij per operantem in eo Dei gratiam nullum effectum produxit. Concilio Tridentino repugnat, quia de eadem dispositione loquens cap. 5. dicit, *Cum Divina inspiratione hominem sic agere, ut illam abijcere possit.* Non est ergo semper infallibilis & efficax Dei voluntas quae hanc dispositionem facit. Nec ad villas Pelagianorum reliquias hic sensus Concilij Tridentini pertinet: contra quos semper de merito gratiae, non de merito gloriae, Catholici disputabant. Magis autem gloriae & praemij interdum mereri cui non magis donatum à Deo est, quia videlicet magis & melius cooperatur eidem gratiae, alia parabola de decem minis luculenter demonstrat, ubi decem serui acceperunt decem minas, singuli vnam, & tamen ex illis decem vnus superlucratus est decem, alius quinque, alius nihil. Ex istis decem non magis donatum est vni quam alteri, & tamen vnus decuplo magis cooperatus est quam alter, & per consequens decuplo magis gloriae promeritus. Et in nostro Euangelio duo tantum lucrati sunt quantum acceperunt, id est, iuxta mensuram gratiae sibi datam; tertius nihil lucratus est, qui tamen adeo ita potuit sicut ceteri, ut quia non fecit quod potuit, tanquam piger, id est, propter propriam negligentiam, in tenebras exteriores proiectus fuerit. Propria igitur cuiusque virtus hoc loco secundum quam Deus sua talenta distribuit, est illa cuiusque capacitas, de qua alibi Christus dixit, *Non omnes capiunt verbum hoc*, id est, non volunt capere, ut iuxta communem Patrum sententiam ibi expositum est; est libera

Luc. 19.

Propria
cuiusque
virtus
quid significat.
Matth. 19.

bera hominis voluntas diuinæ gratiæ liberè cooperans, vt vna semper & partialis causa omnis lucri de acceptis talentis, id est, omnis boni vsus gratiæ. Et hanc causam secundariam subiungere voluit Christus, quum de primaria prius dixisset, *Tradidit illis bona sua, dedit vni decem, vni quinque, &c.* vtraque causa boni operis diligenter tenenda est, vt tam veteres Pelagianos contra Dei gratiam, quam novos hodie hæreticos contra liberam hominis cooperationem caueamus. Rectissime docet D. Thomas charitatem non dari secundum capacitatem naturalium, sed secundum voluntatē Spiritus sua dona distribuentis. Sed nec minus rectè alibi docet, quòd cū vltima dispositio ad gratiā sit liberi arbitrij, formæ autem quæ possunt recipere magis & minus, intéduntur & remittuntur secundum diuersam dispositionem subiecti, idcirco accidere, quòd secundum quod motus liberi arbitrij in pœnitentia est intensior vel remissior, secundum hoc pœnitens consequatur maiorem vel minorem gratiam: móxque addit eandē esse rationem de virtutibus quæ ex gratia consequuntur; id est, vt iuxta maiorem vel minorem conatum liberi arbitrij à gratia adiuti, magis vel minus operemur secundum virtutem, seu magis vel minus lucremur ex talentis à Deo datis. Vnde patet illorū error qui fieri non posse existimant, vt cum æquali gratia alius magis, alius minus operetur, eo quòd necesse sit aliquid tam intense moueri quam à sua causa mouetur. Verū quippe hoc est quando de tota & vnica causa motus agitur: sed in lucro talentorum, & in bono vsu gratiæ, seu in effectu bonorum operum producendo, quia Dei donum & gratia nec tota nec sola causa est, tametsi principalis, sed motus liberi arbitrij

2.2.q.24.
art.3.3.p.q.89.
art.2.Cum
æquali
gratia non
semper
æqualiter
operamur.

liberè cooperantis, seu propria cuiusque virtus aut dispositio alia causa huiusmodi effectus est, propterea non sequitur, quòd quum vna partialis causa intensior existat, sequatur semper effectus intensior; quia fieri potest vt altera causa remissius agat, & ideo minor sequatur effectus, vt S. Thom. loco posteriùs citato docet. Vide Molinam in Concord. gratiæ & liber. arbitrij, q. 14. art. 13. disp. 37. Caluinus interim, dū alios taxat, à sensu huius loci toto cælo aberrat, qui hæc verba hunc in modum exponit. *Deus prout quemque disposuit & naturalibus ornavit donis, ita etiam hoc vel illud iniungit, in rebus agendis exercet, prouehit ad varias functiones, materiam præclare agendi suppeditat, occasionem etiam proponit.* Nam vel tota hæc battologia eius de officijs & operibus humanis loquitur, & sic de talètis hinc distributis toto cælo errat, quū haud dubiè sint talenta gratiæ Dei ad hominum salutem destinata (vt conclusio ostendit, quæ illa gratia otiosè abutentem in tenebras exteriores amandat) vel, si de talentis gratiæ loquitur, bonus Pelagianus est, qui iuxta naturalia dona, quibus vnumquemque Deus ornavit, talenta illa gratiæ distribui docet: siue gratias gratis datas, siue gratiam gratum facientem, gratiæ nomine intelligat: quando vtrunque genus supernaturale est & purum Dei donū, licet alterum altero excellentius, sicut in ipsis gratijs gratum facientibus imparitas est, & gratiæ illæ gratis datæ, vt donū consilij, prudentiæ, fortitudinis, &c. rudibus, infirmis, simplicibus & naturalibus donis omniū minimè ornatis, sæpenu-mero à Deo conferantur, vt in ipsis maximè Apostolis manifestum fuit: quos alibi Caluinus *ignaros & gregarios homines*, imò præ nimia doctrinæ Christi obliuione *truncos ac lapides* vocat.

Caluini
absurda
interpre-
tatio.

In Ioan.
cap. 20.
ver. 21. &
in Har-
mon. ad
Luc. cap.
24. ver. 26

21. Quia